

HAJNAL

1908. július 16.

'20-ik szám.

Szerkeszti Messerschmiedt Géza plebános.

Magasan repül a daru...

A magyar nép levelei.

Folytatás.

Rákai András Whitewood, Canada. jul. 10. . . „Legyen ez a kis lap egykor mindnyájunknak az örökkévalóság hajnala“ . . . — **Kámán János Saugerties, N. J.** márc. 18 . . . „A kis ujságban sok szép, tanulságos olvasmányt találok. Igen meg vagyok vele elégedve“ . . . — **Márkus István So. Norwalk, Conn.** június 19 . . . „A Hajnalt nagyon szeretem. Csak akkor érzem magamat jól, amikor füzetét lapozgatom, mert minden betűje üdvösségére válik az embernek“ . . . — **Bakk János Sharon. Pa.** jun. 27 . . . „Máskor egy párszor olvastam a Hajnalt. Nagyon megtetszett a tartalma. Megrendelem ezennel“ . . . — **Jakab Jakab Lorain, O.** jun. 28 . . . „Adja az Isten erre a szép kis lapra s szerkesztőire ezer áldását“ . . . — **Auspacher Lajos és neje, Cleveland, O.** jul. 6 . . . „Immár másodizben küldöm üdvözlő soraimat. A Golgotán elvérzett Jézus Krisztus, ami édes Üdvözítőnk segítse a szerkesztőséget nemes és üdvös munkájában. Adja áldását mindazokra, kik e lelket tisztító kis könyvet hajlékukba fogadják.“ . . .

— Folytatjuk. —

Figyelmébe ajánljuk a
„HAJNAL“ könyvnyomdáját,
könyvkereskedését, egyleti raktárát!

Ájtatossági tárgyak. Imakönyvek, szentképek, feszületek, olvasók. — **Egyházi, egyesületi, üzleti nyomtatványok.** Alapszabályok, tagsági és beteglátogató könyvecskék, plakátok, meghívók, színlapok, ticketek. Számlák, szerződések, levélpapírok. — **Pompás kivitelű egyesületi felszerelések, díszek, kellékek.** Zászlók, egyenruhák, díszsapkák, jelvények, elnöki kalapácsok, szavazó dobozok — **Lélek-nemesítő keresztény olvasmányok.**

Izléses kivitel! — Tartós anyag! — Jutányos ár!

Minden rendelés igy cimzendő:

„Hajnal“ kiadóhivatala Passaic, N. J. 217 Third St.

Minden garast a „Hajnal“ lapocská fölvirágoztatására fordítunk. Tehát amerikai katolikus testvéreink javára!

Szerkeszti MESSERSCHMIEDT GÉZA plébános Passaic-on, New Jersey.

Published every Thursday by
Rev. Geisa Messerschmiedt
217 Third St. Passaic, N. J.

Megjelen minden csütörtökön.

Subscription Price — Előfizetés
az Egy. Államokban és Kanadában
One Year - egy évre \$1.00
Magyarországon, külföldön
Egy évre \$1.60

Entered as second-class matter March 11, 1908 at the post office at Passaic, N. J.
under the Act of Congress of March 3, 1879.

OKOS EMBEREK NEM HISZNEK?

Irta: Messerschmiedt Géza.

Vége.

Volta Sándor, az elektromosság felfedezője megtudta, hogy egy haldokló nem akar megtérni s mindig azt hajtogatja, hogy „okos emberek nem hisznek!” — és ha tudná, hogy egy olyan lángész, mint Volta, — szintén hisz, akkor ő is kész megtérni. Ezt hallván Volta, szóról-szóra levelet írta a haldoklónak:

„Kijelentem, hogy a keresztény katolikus vallást egyedüli igaz és csalhatatlan vallásnak tartom s hálát adok az Istennek, hogy nekem ezt a hitet ajándékozta, melyben élni és halni akarok abban a reményben, hogy ezáltal az örök életet elnyerem!”

Tudjátok e, ki volt **Newton**? A világ legnagyobb természettudósainak egyike, hívő katolikus. **Kirchner**, aki a legelső messzelátó üveglencsét készítette: Jézustársaságának tagja. **Galváni**, az érintő villamosság feltalálója, **Kopernikusz**, ama híres csillagász, aki felderítette, hogy a föld és a többi bolygók a nap körül forognak, **Leibnitz**, világhírű bölcsele, jogtudós, államférfiú, **Linné**, a növények rendszeres tanának megteremtője, **Secchi**, a híres csillagász — mindezek

korszakot alkotó, századokra kiható tudósok lángelmék — és mindannyian Istent hívő, Istent féltő — vallásos emberek voltak. És ma? Talán ma nem ilyenek az **igazi** tudósok? Az igaziak — mondom, nem a félbe maradt tudósok, nem azok, akik alig végeztek ki néhány iskolát, alig kóstoltak bele a tudomány valamelyes ágába . . . Ám ha bejárnók a földet s felkeresnők a ma élő, ma lángelméknek ismert okos embereket, igazi tudósokat, legott meggyőződnenk, hogy mennyire igaza van Cuviernek a híres természettudósnak, aki nagyszámú művelt hallgatóság előtt így nyilatkozott: „Az istentagadók mind, vagy örültek vagy gazemberek.“ — Ezt ő mondta.

A hét kenyér evangéliuma.

Pünkösöd után 6-ik Vasárnapra.

Irta: **Böhm Károly**

Az evangélista megörökíti Jézusnak ama csodatettét, amelyben hét kenyérkét és kevés halacsját úgy megsokasított, hogy a négy ezerre menő sokaság jóllakott. Nem kérte tőle ezt a csodát senki, sőt nem is gondolt rá senki. De Jézus látva a sereget, mely csak hogy mennyei tanításában részesülhessen, elhagyva otthonát, még a messzi pusztába is követte őt, irgalmában megemlékezett testi szükségleteikről, hiven abbéli kijelentéséhez, hogy: keressétek először az Isten országát és az ő igazságát, s a többi majd hozzáadatik nektek.

Hanem ez a csodálatosan megsaporított hét kenyér vehető egyuttal a Uj Szövetség hét szentségének előjelképeül. A nemes galylyal beoltott vad fácska egyéniségére nézve megmarad ugyanaz a fa, ami volt, csak hogy magasabb, nemesebb természetet kap, s így azután a gyümölcs is, amit terem, nemes gyümölcs, Jézus megszerezte számunkra is a **megszentelő malasztot**, melytől mi magasabb, nemesebb, Isten szerint való természetet nyerünk, s így aztán a jó is, a mit mivelünk, nemes, mennyei, s örök mennyei jutalomra méltó, s mi az ideiglenes földi pályafutásunkat az örök mennyei boldog élettél fejezzük be. E megszentelő malasztot a **szentségek által** nyerjük. A természeti reneben különösen hétféle dologra van

szükségünk, és pedig: kell születnünk: ez az első; aztán kell növekednünk, erősödnünk: ez a második; azután megfelelő táplálékot kell használnunk: ez a harmadik; s ha megbetegedünk vagy bajunk történt, orvosságot, gyógyítószeret kell szednünk: ez a negyedik; s ha a betegség el is múlt, a teljes felépüléshez még különböző szereket és a visszaesés ellen óvószereket kell használnunk: ez az ötödik. Utóvégre előljáróságra van szükségünk, kik minket oktassanak s a társadalmunkat igazgassák: ez a hatodik: az elhalálozottak helyébe új tagokra van szükségünk: s ez a hetedik. Ez a hétféle természeti szükségletünk, ami ha megvan, birunk úgy is mint egyedek, úgy is mint társadalom létezni. De az Ur Jézus által hivatvák vagyunk magasabb, nemesebb, természetfölötti életre is s így ezen tekintetben is vannak hasonló szükségleteink, melyek miatt Jézus éppen azt a hét szentséget rendelte. Nevezetesen: először is születnünk kell arra a magasabb életre: ez történik a keresztség szentségében; másodsor, növekednünk, erősödnünk kell ebben a természetfölötti életben: ez történik a bér-málás szentsége által; harmadszor, megfelelő táplálékkal kell él-nünk, hogy abban a természetfölötti életben megmaradhassunk, ezt nyújtja nekünk az Oltári Szentség; negyedszer, ha bűn által ezen magasabb életünk megszakadt, gyógyszer kell használnunk: ezt fölleljük a penitenciatartás szentségében; ötödször, a teljes fölépüléshez, mikor már az örökkévalóság küszöbén állunk, szintén bizonyos szerekre van szükségünk: ezeket nyújtja az Utolsó-ke-net szentsége. Hatodszor, kell hogy valaki Krisztus nevében min- ket oktasson és vezéreljen s a szent ténykedéseket végezze: ilyen oktatókat és pásztorokat, szent szolgákat ad az egyházi rend szentsége, vagyis a papszentelés. Végre hetedszer, hogy a család ilyen természetfölötti rendben nevelődjék is; segédkezet nyújt a házasság szentsége.

Igy ez a hét szentség az a kifogyhatatlan hét szellemi kenyér, melyeket Jézus az ő országát és igazságát keresőknek az apostoli udódai által szüntelenül töret, hogy mennyei rendel- tetésüket elérjék.

Az eredeti bűn valóság. -- Az isteni kegyelem valóság.

Megírta: **Dénes Ferenc** plébános.

Vége.

Mi a legtöbb, a mit a keresztelelen értelem elérhet, mutat- ják: az egyiptusiak, az arabusok, a perzsák, az indusok, a kinai- ak és a japánok minden alkotásaik.

Ezen nemzetek már Krisztus Urunk születése előtt, a melyik három ezer, a melyik kétezer esztendővel már nem vad, hanem mivel, civilizált vagyis: rendes országgal és törvényes kormányzattal bíró népek voltak.

És máma Krisztus Urunk után kétezer esztendővel is csak ott vannak, ahol Krisztus Urunk előtt voltak kétezer évvel! Négyezer esztendő óta élnek és semmi többet kitalálni, kitanulni maguk esztől nem birnak. A mit ők eszökkel megalkothattak: ez a legtöbb, a mire kereszteletlen ember képes.

Nézzük most az oroszokat, a lengyeleket, a magyarokat, az olaszokat, a spanyolokat, a franciákat, a németeket, az angolokat Európában! Mire mentek keresztény eszökkel? Mire mentek?

Hogy mire mentek keresztelt észszel mutatják: országaik, városaik, iskoláik, könyveik, művészetök (a zenéjük, festésök, képfaragásuk, épületeik, templomaik,) gépeik, mesterségök, valásuk, szokásaik és erkölcsök.

Bizony azok mind igen felette valók egybevetve a kereszteletlen emberiség értelme eredményeivel, hasonló alkotásaival.

A keresztény emberiség, bár fiatal, olyan mint a tapasztalt, értelmes, okos eszes, ügyes és művész felnőtt ember: —

A kereszteletlen emberiség hozzáképest gagyogó pendelyes...

A vén négyezer éves kínai, japán, indus, perzsa, arabus, egyiptusi mind hozzá most kénytelen járni iskolába . . . az európai keresztény emberhez

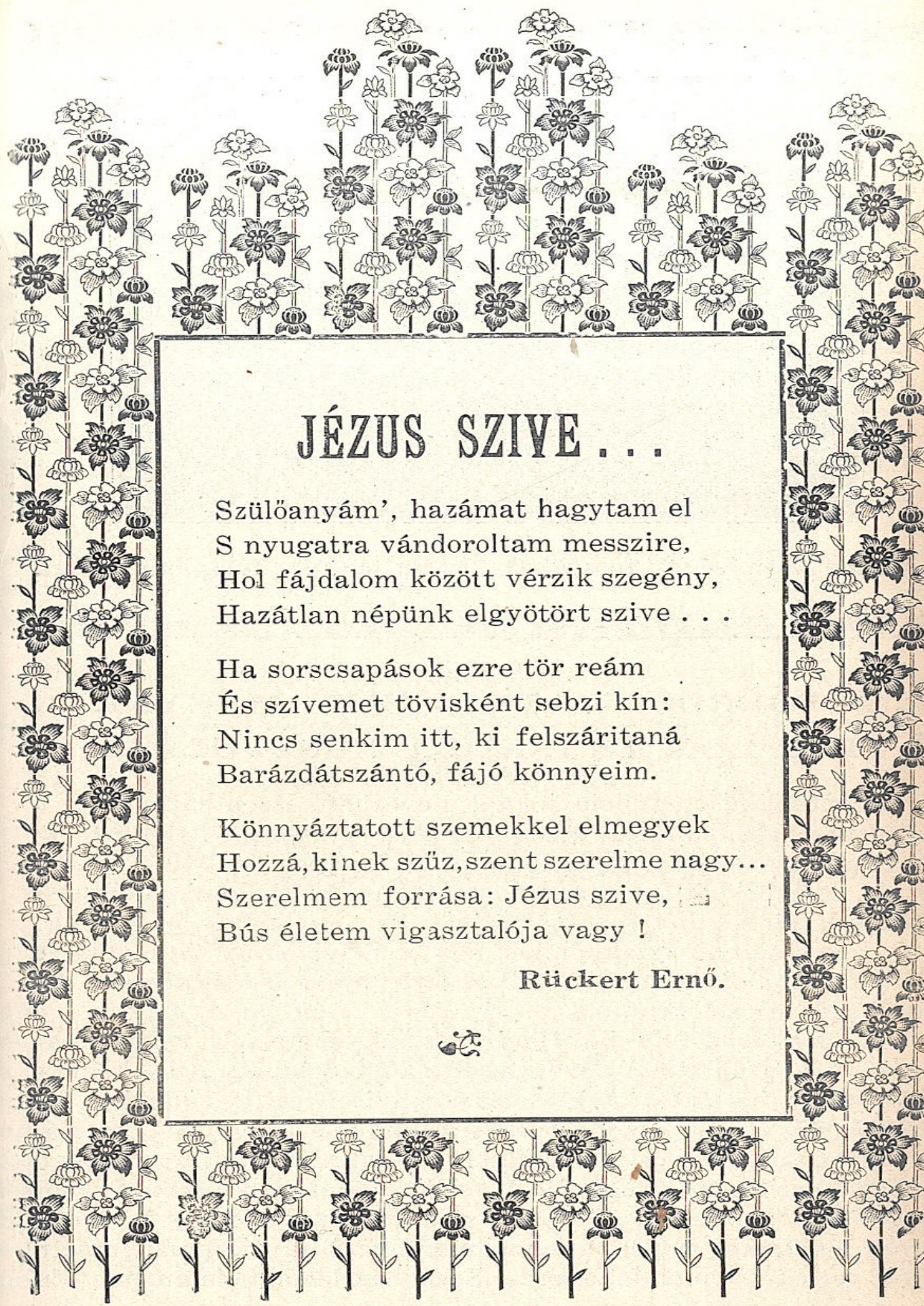
Hát a zsidó? Az is kereszteletlen!

A zsidó csak annyit tud, a mennyit az a nép, a mely között lakik és a melyen él, mint a méh a virágon, hogy cifrábbat ne mondjak . . .

No lám a fiatal keresztény ész tanítója, oktatója most mind az öreg kereszteletlen észnek!

Pedig a mostan való európai keresztény emberek ősei: ki polyák, ki bolgár, ki hun, ki gót, ki longobárd, ki frank, ki teuton, ki norman, ki kelta, ki bask nevezetek alatt Krisztus Urunk születése idejében még mint vad ember félig meztelenül erdőben kóborolt, pusztán futkosott és barlangban, cédvas fákban vagy sátor alatt lakott! Csak ezer és néhány száz esztendeje, hogy megkeresztelkedett és állandó lakó helyet vett, meg tanulni kezdett!

Hogy veleszületett esze más volna, mint a többi ázsiai embernek? Dehogyan! Hisz ő is oda, Ázsiába való! Mindnek az úkapja onnan jött, a hol az indus, a kínai, a tatár lakik. A természetes esze nem más, hanem **más a kereszttség után Isten kegyelmétől megsegített esze**. Az eredeti bűn valóság — az isteni kegyelem valóság.

JÉZUS SZIVE . . .

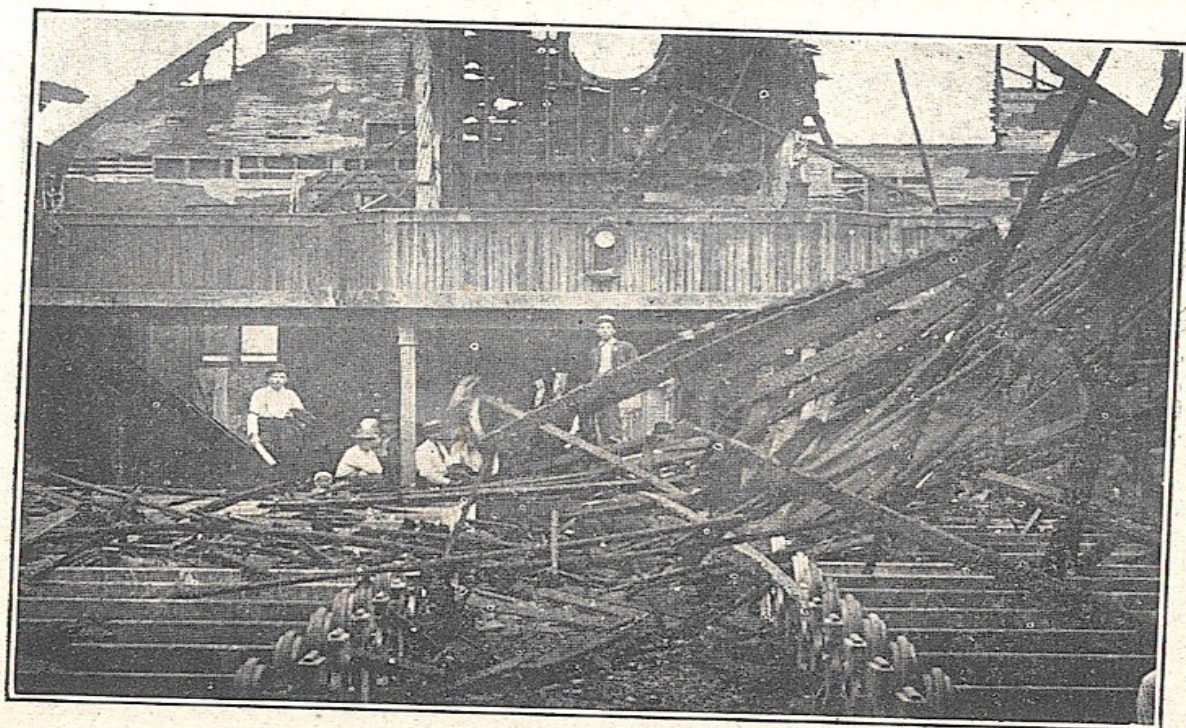
Szülőanyám', hazámat hagytam el
S nyugatra vándoroltam messzire,
Hol fájdalom között vérzik szegény,
Hazátlan népünk elgyötört szive . . .

Ha sorscsapások ezre tör reám
És szívemet tövisként sebzi kín:
Nincs senkim itt, ki felszárítaná
Barázdátszántó, fájó könnyeim.

Könnyáztatott szemekkel elmegyek
Hozzá, kinek szűz, szent szerelme nagy...
Szerelmem forrása: Jézus szive,
Bús életem vigasztalója vagy !

Rückert Ernő.

A június 27-én leégett toledói (O.) kath. magyar templom romjai.

..... A TOLEDÓI KATHOLIKUS MAGYAR TEMPLOM ÉS ISKOLA PUSZTULÁSA.

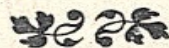
A katolikus templom joggal nevezhető Isten házának s a mennyország kapujának. Hiszen ez az a szent hely, hol a legkövetlenebb módon érintkezhetünk az ég kegyes Urával, ez az a forrás, melyből hét csatornán keresztül árad ki lelkünkre a Szentlélek kegyelme a hét szentség által. Ez ami kedves hajlékunk, mely legbecsesebb Isten, ember előtt, melyben az Atyának és Fiúnak végtelen szeretete lakozik, lett június 27-én délután fél 3 órakor a tűz áldozata.

Katolikus testvéreim! Ha szemtanúi lehettetek volna e rettenetes csapásnak, mely árvává tette a toledói magyar katolikus hitközséget, ha láthattátok volna mennyire siratta a jámbor, istenfélő magyar nép nagy része templomuk és iskolájuk pusztulását, bizonyára ti is velünk sirtattok volna. A nagy mennyiségű viz, az amerikai kitűnő gőzfecskendők tehetetlenek voltak a lángtenger megfékezésére, s talán a sok könnycsepp, mely a sudár torony ledöltekor áztatta a templomlátogató hívek arcát, talán véget vethetett volna a vésznek. Sok tüzet láttam életemben, de

egy sem hatott annyira a lekemre, mint templomunk égése. Az apró iskolás gyermekek kisírt szemekkel s megtört hangon kérdezgettek szüleiktől: „Hová fogunk most templomba és iskolába járni?” Ennyire szereti, ennyire lelkesül az igazán Istennek tetsző templomlátogató katolikus magyar hívő templomáért. De hányan vannak, kik nem könyezve, hanem kárörvendő szívvvel legeltetik szemeiket a megszenesedett romokon? Van minden egyházközségben sok elvetemedett, Isten színe előtt utálatos s mindenki által megvetendő ember, ki a templomban egy évben egyszer fordul meg, ha ugyan annyiszor is. Van minden egyházközségben minden emberi tisztességből kivetkőzött s magát mégis katolikusnak tartó sok egyén, ki a papban csak a jó cimborát tudná valamire becsülni. Ilyennek semmi, ha egy katolikus templom leég. Sok, igen nagyszámú katolikus nép lakik Toledóban is, akik 5–6 év leforgása alatt csak egyszer kétszer voltak szent misén. Talán ezek hanyagságáért tetszett az isteni Gondviselésének e csapást ránk bocsájtani.

A templom 9 éves, az iskola 8 éves s egyik fele 1 éves. Az előbbi 4500, az utobbi 3800 dollára van biztosítva. A tűz a szenes kamrában keletkezett s gyufával játszó gyermekek okozták. A kár 15–16 ezer dollár.

Eller Ferenc toledói plébános.

TÁRCA.

RÓZSÁK A HALÁL MEZEJÉN.

— Elbeszélés a vértanúk korából. — Folytatás

(Hiteles római kútfők nyomán.)

A „Hajnal” számára írta: **Homicskó Jenő** görögkatolikus plébános.

— Legyetek hát jó gyermekek. Ne keserítsétek meg szegény anyátok napjait. Gondoljátok meg, éltetek legszebb éveiben vagytok. Im nézzétek ezen nőket itt udvartartásomban — a császár ekkor cifrán kiöltözött szeretőire mutatott, akik a trónustól pár lépésnyire ültek, feküdtek drága lócákon — látjátok ugy-e, hogy minden boldogság s öröm az övék. A tietek még százszorta nagyobb lesz, ha rám hallgattok . . . Mondd, kedves leányom Fides (Hit), te vagy a legidősebb, hát nincs-e igazam? Szólj két testvérednek is. Okosítsd ki őket . . . Jertek, áldozatok isteneinknek s e perctől fogva az egész római birodalom színe előtt gyermekeimmé, leányaimmá fogadlak titeket.

A félelmetes uralkodó illetően beszédére megfelelt Fides (Hit):
— Hatalmas császár, nincs a földön az a kincs, még ha egész birodalmad aranyát összehordatod is, amelylyel minket a mi édes Jézusunktól, jegyesünktől elszakítani tudnál; a haláltól mi nem félünk, legyen bármily rettenetes: boldogító lesz ránk nézve, ha érte, a mi szerelmes Jézusunkért szenvedhetjük el . . .

— Elég ebből a vakmerő, hencegő beszédből -- vágott közbe a császár. Rettenetes halál reátok e makacsságtokért. Halljatok meg java boldog fiatalságotok idején, anyátok szeme láttára. Hadd lássa véreteket elfolyni, hadd nézze végig vonaglástokat a bakó keze alatt. Ugy, ugy te balga anya, lásd meg hát gyermekeid borzalmas kinzását. Igazában ugyis te vagy az oka. Hiszen te szakítottad el őket római isteneinktől. Te csábitod őket annak a megfeszített zsidónak a babonájára.

A jámbor Zsófiát nem ijesztette meg, nem tántoritotta el igaz hitétől ez a kemény beszéd.

— Ó kegyelmes császár, válaszolta, ezek a leánykák már nem az én gyermekeim többé. Őket az a Jézus jegyezte el magának, akinek nevét te most nem átallod káromolni! Az anyai szívem mennyei boldogsággal telik meg, ha elgondolom, hogy én vagyok az a ritka szerencsés anya, aki egyszerre három vértanút ad a mennyek országának:

Az anya ekkor leányaihoz fordult:

— Legyetek erősek szerelmes gyermekeim. Tudjátok meg, itt a perc, amelyben rettenetes kinzásokkal kényszerítenek majd titeket, hogy megtagadjátok, elhagyjátok hiteteket, meginghatalan reményeket és lángoló szereteteket. Ő az örök élet, a kimondhatatlan gyönyörűség, Ő a halhatatlan boldogság. És, amikor a ti testeteket kinoszni fogják érte, tudjátok, hogy ő megédesíti szenvedésteget és sebeitek úgy ragyognak majd az Ő országában, mint a tündökölő égbolt ragyogó csillagjai.

— Folytatjuk. —

K R Ó N I K A.

* Régi idők szép emléke . . . Böhm Károly plébános, az amerikai magyar katolikusok lánglelkű apostola a múlt héten, fáradságos utazással meglátogatta paptársainak nagy részét. Pascaicon két napot időzött . . . Elmultak már azok az évek, amikor

hej de sokkal nagyobb utakat tett meg, nem egyszer életét is kockáztatva a magyarság lelki üdvéért — végig e széles Amerikán! Ám, ha el is szállt azóta az idő, ha hálátlansággal is fizetett a világ, nem vehette el ennek a szép, ennek a nagy papi léleknek az ő üdvösséges munkájából megmaradt emlékeit. Már pedig ezeknek szinte mennyei a szépségük, ragyogásuk. — Böhm plébános látogatását bevégezvén, Clevelandba sietett vissza azon hűséges régi hivei közé, akik mai napig is törhetetlenül ragaszkodnak hozzá.

 Magyar sziv a tenger fenekén . . . Madár János bridgeporti plébános aminap utazott rövidebb tartózkodásra szép Magyarországra. Pompás idő járt a hamburgi „Deutschland“ hajó fölött. Utasai egészségesek voltak, mint a makk. Csak egy magyar testvérünk feküdt a hajó ispotályában nehéz betegen. Lehoczky Ferenc jóra való legényember, a Bécsbe kirendelt amerikai nagykövet hiv szolgája. Elkísérte urát újvilági útjára. Amerikában megbetegedett. Gazdája kórházban gyógyíttatta hónapokon keresztül. Nagysokára javulni kezdett az egészsége. Haza kívánczolt. A nagykövet, aki már régebben visszautazott Bécsbe, teljesítette a beteg kérését. Ápolónőt fogadott melléje s megfizette az útját, hogy hazatérjen . . . A Gondviselés másként határozott. Mikor már nem messze járt a hajó a szárazföldtől, a beteg közel érezte utolsó óráját. Madár plébános június 28-án meggyóntatta, június 30-án hajnali 4 órakor meghalt, július 1-én hajnali háromfertály 5 órakor volt a temetése, az angol Lizard-fok táján. A hajó protestáns kapitánya mindenben kezére járt a katolikus papnak a végső tisztesség megadása körül, a melyen a hajótisztek is ott voltak. A halottat fekete fakoporsóba tették, ezt aztán magyar zászlóba takarták. A hajó a nyílt tengeren megállt. Felhúzták a fekete lobogót. Ahogy a pap meghatottan elvégezte imádságát, a koporsót csigás kötélén lassan lefelé bocsájtották. Mihelyt a víz tetejét elérte, tüstént eleresztették. Egy szempillantás alatt elmerült a mélységben. — Kettőt tanuljunk e temetésből. Vannak még nemesszívű gazdák és hűséges cselédek. Ez az egyik . . . Az a vallásos buzgóság meg, amelyet a bátor hajósnép a halott eltakarításánál kimutatott, láttatja, mennyire félik az Úristent még azok is, akik mindenféle veszedelemmel szembeszállnak. Ez a másik . . . Öreg Nyitra városában hiába várja haza a fiát egy fehérhaju asszony. Egy magyar szivvel több hült ki az idegenben . . .

(h.)

 Templom szentelés. A throopi hitközséghez tartozó **scran-toni** magyarok új templomát július 4-én szentelte fel Hoban

Mihály János püspök Szent István király tiszteletére. Prédikációjában szépen kidicsérte áldozatkész buzgóságukat. Az ünnepies szent miseáldozatot **Sólymos** Oszkár northamptoni plébános mutatta be, az Isten ígését meg Csizmadia Pál, az új plébános hirdette magyarul. — Ezután a templom javára tisztes szórakozásban részesültek a környékből egybesereglettek. Cs.I.

☪ N A P T Á R. ☪

Julius 19. Vasárnap. Pünkösöd után 6.ik Vasárnap. Szent Arzén remete és apát.

Julius 20. Hétfő. Szent Margit Szűz és vértanu. Keresztény hite miatt pogány atyja elkergeté a háztól. Sok viszontagság után a 175-ik évben szenvedett vértanui halált.

Julius 21. Kedd. Paulai Szent Vince hitvalló. Kezdetben juhásztor, később iskolákat hallgatván a hittani tudományok tanítója lön. 1625-ben világi papokból álló társaságot alapított, kiknek hivatása a hit hirdetése. Ezek a Lazaristák.

Julius 22. Szerda. Szent Mária Magdolna. Bűnbánatáról, megtéréséről Krisztus iránt való szent szeretetéről nevezetes nő. A szentírás sok üdvös tanulsággal teljes történetet beszél el róla. Krisztus lábait bűnbánó könyeivel öntözé, drága kerettel megkené. Jelen volt az Ur Jézus halálakor a Kálvárián. Feltámadása után megjelent neki az Ur Arimatheai József kertjében. A szent hagyomány szerint a zsidók őt bátyjával Lázárral és Mártha nővérével roncsolt hajóra tették s a tenger dühöngő hullámainak eresztették evező nélkül. Isten csodálatos segedelme folytán Franciaország partjaihoz jutottak s Marseille városnál kiszállván Lázár e város püspöke lön, Magdolna pedig egy barlangban — félre vonulva a világtól — 30 esztendőn keresztül szigorú bűnbánatban élt. — A megtérő bűnösök pátronája.

Julius 23. Csütörtök. Szalanói szent Ferenc hitvalló.

Julius 24. Péntek. Szent Krisztina szűz és vértanu.

Julius 25. Szombat. Szent Jakab apostol.

Tartalom. Mai számunkba közleményeket irtak: **Böhm** Károly, **Csernitzky** István meadói plébános, **Dénes** Ferenc ford city-i plébános, **Eller Ferenc** toledói plébános, **dr. Helvey** Lajos **Homicskó** Jenő passaici görögkatholikus lelkész **Messerschmidt** Géza passaici római katolikus plébános és **Rückert** Erő st. pauli kispap.

ÜGYNÖKEINK.

Barton, O. Varga Mihály. — Bridgeport, Conn. Blozson János, Serfőző János. — Cleveland, O. Bodig József, Dósa Pál. — Dayton, O. Bartos János. — Detroit, Mich. Oszkó Gyula. — E. Chicago, Ind. Farkas Kálmán. — Chicago, Ill. Csinnoss János. — Lorain, O. Kiss Károly — Lord, Md. Bessenyei János. — Mc Adoo, Pa. Szalay Jenő. — New Brunswick, N. J. Fülöp Lajos. — Passaic, N. J. Kucsera János. — Scranton, Pa. Sághi Lőrinc. — South Bend, Ind. Koczán János. — South Bethlehem, Pa. Konyár János. — Throop, Pa. Kovács Sándor. — Toledo, O. Danykó József, Székely Bálint. — Torrington, Conn. Kiss Károly. — Trenton, N. J. Gura Dániel, Szmoliga Béla. — W. Hazelton Pa. Képes József.

HIRDETÉSEK.

The Passaic Trust and Safe Deposit Co.

a Main és Bloomfield Ave. sarkán. — PASSAIC, N. J.

...Passaic legrégebbi takarékpénztára...

20 éves fennállását valóságos áldásként emlegeti Passaic lakossága. Megbízható, gyors és szíves kiszolgálat.

Betett pénzek után 4° kamatot fizet.

A társulat széleskörű pénzküldő irodával is rendelkezik, mely Europa minden országába rövid idő alatt szállít pénzeket.

AKI házat akar építeni, akinek magán-vagy középület-, hivatalos helyiségek, termek stb. célszerű és okosan készített tervezetere van szüksége:

AKI ki akarja kerülni az építéssel járó kellemetlenségeket, AKI jól és tartósan épített házat óhajt : Az forduljon ezen címhez :

...Cortland G. Van Winkle architect...
National Bank Bldg, 43 és 44. sz. termek Passaic, N. J.
16 éve építézmérnök. :: Számos elismerő nyilatkozat.

Nem kell oda fáradni, írjon egy kártyát, s ő maga fölkeresi Önt.

Mrs. F. Rowinski 51. Monroe St. Passaic, N.J.

Temetkezési és Bebalzsamozási Intézete. Kocsik temetésekre, esküvőkre, betegek részére, kirándulásokra, diszmenetekre - éjjel-nappal kaphatók. - Telefon: 396. L. 1. Passaic. - Jutányos árak!

..... ERNEST A. MOORE

Tűz ellen **BIZTOSÍTÁS** szélvihar ellen ::::

229 MAIN AVENUE, PASSAIC, NEW JERSEY.

: Elsőrangú társulat. :

Jelentkezőket elfogad Biczák A. Károly 222 3rd St. Passaic, N.J.

Három millió család beszél a

STANDARD

féle varrógépről, melynek szerkezete tartósság és könnyű munka tekintetében a világ bármely más varrógépét felülmulja.

A Standard varrógép az egyedüli, mellyel tökéletes lánctűzdeléseket készíthetünk.

— Lesúlyesztő szerkezet. —

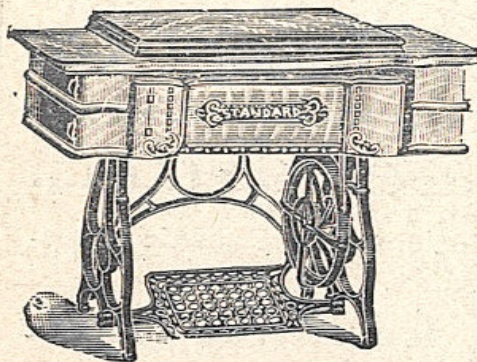
23 éves tapasztalat szól mellette!

Írjon ingyen árjegyzékért és bővebb felvilágosításért. Ezen címre:

THE STANDARD SEWING MACHINE CO.
6409 B. Cedar Av. Cleveland, O.

TOKÁR JÁNOS

218 Third St. — Passaic, N. J.

BISCHOFF'S BANKING HOUSE

Alapított 1848-ban. NEW YORK CITY 237 BRODWAY.

Pénzeket Magyarországra gyorsan és olcsón küld. — Pénzeket a világ bármely bankiába letétbe helyez. — Pénzbetéteket elfogad kamatozás végett. — Hajójegyeket Európába és vissza a leggyorsabb hajókra - legolcsóbban ad - Vámházi ügyeket röviden lebonyolít.

Magyar levelezés! ☞

HENRY BISCHOFF & CO.

MOSKOVITZ EMIL

.. .. 182. SECOND STREET PASSAIC, N. J.

A legkitünőbb, legtartósabb és legcsinosabb bútorok raktára. — Különösen berendezve a magyarság igényeire. Mindennemű házi tárgyak; párnák stb. — Közkedvelt bevásárlási forrás.

◆ ◆ I. H. MASS. ◆ ◆

A passaici magyarság közkedvelt fényképésze. Minden e szakmába vágó megrendelést — felvételt tisztán, gyorsan finoman eszközöl. Nyitva mindennap reggel 8-tól este 10 óráig. J. H. MASS fényképész. --- 37 Monroe Street.

M. EHRENFELD DIVATÁRÚ ÜZLETE

....190—192 Second Street, Passaic, N. J....

A legolcsóbb bevásárlási forrás. Menyasszonyi ruhák, keresztelő ruhák. A legdúsabb választékban mindenféle ruhaszövetek! Forduljon bizalommal e régi jóhírnévű magyar céghez. Feliratos síri koszorúk raktára.

Merchant Bank of Passaic, 183 Passaic Str.

ROBERT D. KENT, elnök.

JOHN HARDIFER, alelnök.

..... Tőke 50,000 dollár.

Takarék betétek után 4 százalékos kamatot fizet.

— Vidéki betevőkre különös gondot fordít. —

Hivatalos órák : délelőtt 9-től délután 4 óráig.

Passaic magyarságának egyik legkedveltebb bankja.

 HIRDETÉSEKET olcsó áron felvesz

 a „HAJNAL“ kiadóhivatala.

A világ legdrágább kincse: az egészség!

Magyar pap kórháza Amerikában.

Isten segedelmével eddig 200-nál több betegségnek találtam meg gyógyító-irját a világhírű wörishofeni plébános, a néhai való „Father Kneipp“ csalhatatlan gyógyításával. Négy esztendei amerikai lelkipásztorkodásom alatt 2010 beteg fordult meg a kezem alatt. West-Virginiától Bostonig, Atlantic Citytől Harrisburgig tömegesen járultak elém a szenvedők. Angolok és németek, tótok, csehek és lengyelek. De még négerék is. Kedves magyar honfitársaim seregestül kerestek föl. Aki személyesen nem jöhetett, levélben panaszolta el baját. Hogy bizalmát senki sem pazarolta érdemetlenre, mutatja a temérdek köszönő levél, hálairat. Sok százra rug a számuk s az érdeklődő ritka szép tapasztalatot merithet belőlük. Tifuszt, tüdőlobbot, vérhányást, vörhenyt, váltólázat --- mondhatnám --- egész könnyű szerrel gyógyítok. Epe-, vese-, hólyagkőből operáció nélkül kigyógyítottam szenvedő embertársaimat. Vérmérgezésből az utolsó percben, már a halál révén sikerült visszaadnom a sir szélén állókat az életnek. Legutolsó betegem 15 évi rheuma következtében szivbajában sehohsem talált enyhülést. Meggyógyítottam. Gyógyításom egyszerű, természetes. — Hideg víz, biztos hatású füvek, szigoruan megszabott életmód. — Honfitársaimnak bármely pillanatban rendelkezésükre állok.

Father CHAS. POLICSEK

magyar plébános,
a „St. John Kneipp-Sanatorium“ igazgatója,
ALPHA, N. J.

RIZSÁK JÁNOS

...Pénzszállító és váltó üzlete...

Főüzlet: 127 2-dik utca Passaic, N. J.

Magyarországi bizományi iroda:

—: Budapest, VII., Király-utca 103. —

Fióközletek:

So. Bethlehem, Pa. — Wharton, N. J.

Alpha, N. J. — Franklin Furnace, N. J.

A New Jersey állami törvényeknek megfelelően 35,000
dollár biztosíték az államnál.

Pénzt a legolesobbban és leggyorsabban szállit Magyarországba, vala-
mint bármely világrészbe. Kérem egyuttal ügyfeleimet, ha
pénzt akarnak Magyarországból kihozatni, például birtokeladásból, árva-
pénztárból, takarékpénztárból, vagy bármely más célból, úgy a költségek
megtakarítása céljából adják fel budapesti irodám címére, Budapest, VII.,
Király utca 103 és én az ott megbizott összeget, dollár értékben, hiány
nélkül kifizetem.

Hajójegyeket Európába vagy Európából Amerikába a legjobb hajókra
adok el, az utasokat személyesen elkisérem a hajókhoz.

Jogügyekben mindennemű okiratok, szakszerűen kiállittatnak és a tör-
vényeknek megfelelően elintéztetnek.

Utbaigazítást, felvilágosítást és tanácsot, ingyen és szivesen adok.

  H A J N A L.

No. 20. Vol. I. WEEKLY MAGAZINE July 16. 1908.

Szerkeszti MESSERSCHMIEDT GÉZA plébános Passaic-on, New Jersey.

Szerkeszti: Messerschmidt Géza plébános, Passiac-on, New Jersey

REPRINT EDITON

Készítette: Dudás Róbert Gyula, 2015-ben